

МАКУЛДАШЫЛДЫ
Кыргыз Республикасынын
Жогорку сотунун төрагасы
2017-жылдын 3-февралы

_____ **А. Токбаева**

БЕКИТИЛДИ
Кыргыз Республикасынын
Судьялар кеңешинин
2017-жылдын 3-февралындагы
чечими менен

_____ **К. Джунушпаев**

Кыргыз Республикасынын судьяларынын кызмат орундарына талапкерлерди окутуудан өткөрүү жөнүндө ЖОБО

1. Жалпы жоболор
2. Окутуунун максаттары жана принциптери
3. Кабыл алуу комиссиясы
4. Чыр-чатактар комиссиясы
5. Кирүү экзамендери
6. Сот адилеттигинин жогорку мектебине окууга кабыл алынган адамдардын укуктук статусу
7. Окутуу формасы жана мөөнөтү
8. Окутуу программасы
9. Лекторлор, окутуучулар жана насаатчылар
10. Квалификациялык комиссия
11. Квалификациялык экзамен
12. Окууну аяктагандыгы тууралуу сертификат берүү
13. Корутунду жоболор

1. Жалпы жоболор

1. Кыргыз Республикасынын судьяларынын кызмат орундарына талапкерлерди окутуудан өткөрүү жөнүндө ушул жобо (мындан ары – Жобо) Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун алдындагы Сот адилеттигинин жогорку мектебинде (мындан ары – Сот адилеттигинин жогорку мектеби) адистештирилген кесиптик окуудан өтүү эрежелерин аныктайт.

2. Кыргыз Республикасынын судьяларынын (мындан ары – судьялар) кызмат орундарына окутуу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 94-беренесин, “Кыргыз Республикасынын судьяларынын статусу жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамын ишке ашыруу максатында жүргүзүлөт, аларга ылайык судьянын кызмат ордун ээлөөгө талапкер болгон жана судьялык иш стажы жок адамдарда, ошондой эле судьялык иш стажы бар адамдарда, алардын конкурска катышууга берген арызы менен адамды судьянын кызмат ордунан бошотуунун же болбосо судьянын ыйгарым укуктарын токтотуунун ортосундагы тыныгуунун мөөнөтү он жылдан ашса, Кыргыз Республикасынын Судьялар кеңеши

(мындан ары – Судьялар кеңеши) тарабынан бекитилген программа боюнча окутуунун жыйынтыгында алган сертификаты болушу керек.

3. Окутуу процессинин сапатын контролдоо “Кыргыз Республикасынын Жогорку соту жана жергиликтүү соттору жөнүндө”, “Соттук өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө” Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Судьялар кеңеши тарабынан ишке ашырылат.

4. Судьялар кеңеши судьялардын кызмат орундарына талапкерлерди окутуу программасын бекитет, ал Кыргыз Республикасынын Жогорку соту (мындан ары – Жогорку сот) жана Сот адилеттигинин жогорку мектеби менен өз ара байланышта Судьялар кеңешинин Эксперттик-окуу комиссиясы тарабынан даярдалат.

2. Окутуунун максаттары жана принциптери

5. Окутуунун максаты болуп окутуудан өтүп жаткан адамдардын судьялык иштин кесиптик көндүмдөрүнө ээ болуусу саналат.

6. Окутуунун принциптери болуп төмөнкүлөр саналат:

1) Судьялар кеңеши тарабынан бекитилүүчү бирдиктүү программа боюнча окутуу;

2) тандоодо жана окутууга баа берүүдөгү объективдүүлүк;

3) окутуунун практикалык (бир багытта адистештирилген) багыттуулугу;

4) программанын теңдемделгендиги (судьялык көндүмдөргө ээ болууга багытталган өз ара байланышкан теориялык сабактардын жана стажировкалардын системасы).

3. Кабыл алуу комиссиясы

7. Кабыл алуу комиссиясы Сот адилеттигинин жогорку мектебинде судьялардын кызмат орундарына талапкерлерди окутуу үчүн кирүү экзамендерин өткөрүү максатында түзүлөт.

8. Кабыл алуу комиссиясы Регламент менен аныкталуучу тартипте Судьялар кеңеши тарабынан тогуз адамдан турган курамда бекитилет.

9. Кирүү экзамендерин өткөрүү тартиби Судьялардын кызмат орундарына талапкерлердин окуудан өтүшүнө кирүү экзамендерин өткөрүү эрежелери менен жөнгө салынат.

4. Чыр-чатактар комиссиясы

10. Чыр-чатактар комиссиясы кирүү экзамендеринин талаш-тартыш маселелери боюнча талапкерлердин арыздарын кароо үчүн кирүү экзаменин өткөрүү мезгилине түзүлөт.

11. Чыр-чатактар комиссиясы Регламент менен аныкталуучу тартипте Судьялар кеңеши тарабынан үч адамдан турган курамда бекитилет.

12. Талапкерлердин арыздарын кароо тартиби Судьялардын кызмат

орундарына талапкерлердин окуудан өтүшүнө кирүү экзамендерин өткөрүү эрежелери менен жөнгө салынат.

5. Кирүү экзамендери

13. Окууга талапкер адамдар Судьялар кеңеши тарабынан бекитилген Судьялардын кызмат орундарына талапкерлердин окуудан өтүшүнө кирүү экзамендерин өткөрүү эрежелери боюнча кирүү экзамендерин тапшырат.

14. Кирүү экзамендерине төмөнкүдөй адамдарга жол берилет:

1) Кыргыз Республикасынын жарандыгы бар;

2) “Юриспруденция” адистиги боюнча юридикалык жогорку билими же “бакалавр” академиялык даражасы болуп “магистр” академиялык даражасын ыйгаруу менен “Юриспруденция” даярдык багыты боюнча жогорку билими бар;

3) 30 жашка чыккан, иш стажы юридикалык кесип боюнча кеминде беш жылды түзүп, жергиликтүү соттун судьясынын кызмат ордуна талапкер болгон;

4) 40 жашка чыккан, иш стажы юридикалык кесип боюнча кеминде он жылды түзүп, Жогорку соттун судьясынын кызмат ордуна талапкер болгон;

5) 40 жашка чыккан, иш стажы юридикалык кесип боюнча кеминде он беш жылды түзүп, Жогорку соттун Конституциялык палатасынын судьясынын кызмат ордуна талапкер болгон.

15. Кирүү экзамендерине төмөнкүдөй адамдарга жол берилбейт:

1) тындырылганын, алып салынганын кошо алганда, соттуулугу бар;

2) мурда кынтыксыз эмес жүрүм-турумуна байланыштуу судьянын кызмат ордунан бошотулган;

3) укук коргоо органынын кызматкеринин наамы дискредитацияланышына байланыштуу укук коргоо органдарынан бошотулган же “Кыргыз Республикасынын Адвокатурасы жана адвокаттык иш жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамында каралган негиздер боюнча адвокаттык иш жүргүзүү укугуна лицензиядан ажыратылган;

4) чет мамлекеттин жарандыгы бар;

5) наркологиялык же психоневрологиялык диспансерде каттоодо турган;

6) кылмыш жасаганга шектүү же айыпталуучу же болбосо реабилитациялык эмес негиздер боюнча жазык куугунтуктоосу токтотулган адамдар.

16. Кирүү экзамендерине катышуу жөнүндө арыз берүү мөөнөтү жана орду, ошондой эле орундардын саны тууралуу маалыматтар расмий жалпыга маалымдоо каражаттарына жарыяланат (“Эркин-Тоо, “Слово Кыргызстана” гезиттерине) жана Жогорку соттун веб-порталына жайгаштырылат.

17. Кирүү экзамендери жогорку деңгээлдеги юридикалык билими бар кыйла татыктуу адамдарды, ошондой эле судьянын кызмат ордунда иштөө үчүн зарыл болгон сапаттарды аныктоо максатында өткөрүлөт.

18. Кирүү экзамени төмөнкүлөрдөн турат:

- 1) компьютердик тестирлөөдөн;
- 2) жазуу жүзүндөгү экзаменден;
- 3) маектешүүдөн.

19. Компьютердик тестирлөөнүн чектик баллы Судьялар кеңешинин чечими менен белгиленет.

20. Сот адилеттигинин жогорку мектебинин директору Кабыл алуу комиссиясынын чечиминин негизинде окууга уруксат берилген адамдарды кабыл алуу жөнүндө буйрук чыгарат.

6. Сот адилеттигинин жогорку мектебине окууга кабыл алынган адамдардын укуктук статусу

21. Сот адилеттигинин жогорку мектебине окууга кабыл алынган адамдар “Угуучу” деген статуска ээ болушат.

22. Угуучу төмөнкүлөргө милдеттүү:

- 1) ушул Жобону, окуудан өтүү тартибин жана мөөнөтүн сактоого;
- 2) окуудан өтүп жатканда алынган купуя маалыматты жайылтпоого жана колдонбоого;
- 3) окутуу процессине ак ниет мамиле кылууга.

23. Жасаган укук бузуулардын мүнөзүнө, ошондой эле аларды жасоо жагдайларына жараша жазалардын төмөнкүдөй түрлөрү каралат:

- жазуу жүзүндө эскертүү;
- жазуу жүзүндө сөгүш берүү.

24. Жаза Сот адилеттигинин жогорку мектебинин директору тарабынан берилет. Жаза берүү жөнүндө чечим жүйөлүү болууга тийиш.

25. Жаза берүү жөнүндө чечим угуучунун өздүк делосуна жазылат жана Квалификациялык комиссияга жиберилет.

26. Угуучулардын билим деңгээлин баалоонун жыйынтыгы боюнча контролдук баракчалар угуучунун өздүк делосуна кошо тиркелет.

27. Угуучулардын өздүк делолору Сот адилеттигинин жогорку мектебинде сакталат.

28. Сот адилеттигинин жогорку мектебине окууга кабыл алынбаган талапкерлердин документтери кайтарылып берилбейт.

29. Талапкерлердин документтерин сактоо мөөнөтү жана тартиби Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен аныкталат.

7. Окутуу формасы жана мөөнөтү

30. Судьялардын кызмат орундарына угуучулардын окуудан өтүү тартиби жана мөөнөтү Жогорку соттун төрагасы жана Судьялар кеңеши тарабынан аныкталат.

31. Угуучулардын саны жыл сайын Судьялар кеңеши тарабынан бекитилет.

32. Угуучуларды окутуу бир жылга чейинки мөөнөт менен күндүзгү окуу формасында ишке ашырылат.

8. Окутуу программасы

33. Окутуу программасы Сот адилеттигинин жогорку мектеби тарабынан иштелип чыгат жана Жогорку соттун төрагасы менен макулдашуу боюнча Судьялар кеңеши тарабынан бекитилет.

34. Мурдагы иш тажрыйбасына карабастан бардык угуучулар бирдиктүү окуу программасы боюнча окутулат.

35. Окутуу программасы өз ара байланышкан теориялык сабактар жана стажировкалар системасынан турат.

36. Теориялык сабактар сот адилеттигин жүргүзүү боюнча билимди өздөштүрүүгө багытталган укуктун түрдүү тармактары боюнча процесстик жана материалдык мыйзамдарды окуп-билүүнү камтыйт.

37. Стажировкалар судьялардын кесиптик билимдерин, билгичтиктерин жана көндүмдөрүн калыптандырууга жана бекемдөөгө багытталган практикалык сабактарды камтыйт.

38. Угуучулардын билимдерин, билгичтиктерин жана көндүмдөрүн баалоо критерийлери боюнча усулдук колдонмо Сот адилеттигинин жогорку мектебинин директору тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

9. Лекторлор, окутуучулар жана насаатчылар

39. Теориялык сабактар Сот адилеттигинин жогорку мектебинин окутуучу курамы жана тартылган лекторлор тарабынан өткөрүлөт.

40. Стажировкалар соттордо өткөрүлөт. Ар бир угуучуга тиешелүү жергиликтүү соттун төрагасы менен макулдашуу боюнча Сот адилеттигинин жогорку мектебинин директорунун буйругунун негизинде кыйла тажрыйбалуу судьялардын ичинен насаатчы бекитилип берилет.

41. Окутуу аяктагандан кийин окутуучулар жана насаатчы судья Баалоо критерийлери боюнча усулдук колдонмого ылайык белгиленген форма боюнча баалоочу баракты толтурушат.

10. Квалификациялык комиссия

42. Квалификациялык комиссия угуучулардын окуудан өтүшүнүн жыйынтыгы боюнча квалификациялык экзамен өткөрүү максатында түзүлөт.

43. Квалификациялык комиссия Регламент менен аныкталуучу тартипте Судьялар кеңеши тарабынан жети адамдан турган курамда бекитилет.

44. Квалификациялык (бүтүрүүчү) экзаменди өткөрүү тартиби Кыргыз Республикасынын судьяларынын кызмат орундарына талапкерлерди окуудан өткөрүүнүн жыйынтыгы боюнча квалификациялык экзамен өткөрүү эрежелери менен жөнгө салынат.

11. Квалификациялык (бүтүрүүчү) экзамен

45. Окутуунун жыйынтыгы боюнча угуучулар квалификациялык (бүтүрүүчү) экзамен (мындан ары – квалификациялык экзамен) тапшырышат. Квалификациялык экзаменди Квалификациялык комиссия кабыл алат.

46. Тийиштүү сандагы балл албай калган угуучулар бир календардык жылдан эрте эмес мезгилден кийин кайрадан окуудан өтүүгө талапкер болууга укуктуу.

47. Окутуунун теориялык жана практикалык (стажировка) бөлүктөрү үчүн баллдын максимум жана минимум суммасы (өтүү баллы) Баалоо критерийлери боюнча усулдук колдонмого ылайык аныкталат.

12. Окууну аяктагандыгы тууралуу сертификат берүү

48. Окуудан өткөн жана квалификациялык экзамен тапшырган угуучуларга судьянын кызмат ордуна талапкердин окуудан өткөндүгү тууралуу сертификат берилет, анын үлгүсү Судьялар кеңеши тарабынан бекитилет.

49. Сертификатка Жогорку соттун төрагасы жана Сот адилеттигинин жогорку мектебинин директору кол коёт, гербдүү мөөр менен күбөлөндүрүлөт.

50. Судьянын кызмат ордуна талапкердин окуудан өткөндүгү тууралуу сертификат үч жыл бою жарактуу болуп саналат.

13. Корутунду жоболор

51. Судьялар кеңеши Жогорку соттун төрагасы менен макулдашып, Сот адилеттигинин жогорку мектебинин сунушу боюнча сот системасынын керектөөлөрүн жана Кыргыз Республикасынын судьяларынын кызмат орундарына талапкерлерди окутуу боюнча негизги ыкмалардын өзгөрүүлөрүн эске алуу менен ушул Жобого өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүүгө укуктуу.